

Vormsi valla 2025. aasta eelarve lühiülevaade

Vormsi valla 2025. aasta eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest ning Vormsi valla põhimäärusest, arengukavast ja eelarvestrateegiast. Prognooside koostamisel on kasutatud 2025. aasta riigieelarve eelnõu materjale, Rahandusministeeriumi 2024. aasta suvist majandusprognoosi ning Maksu- ja Tolliameti andmeid.

2025. aasta eelarve eelnõu koostamist alustati 2024. aasta sügisel. Vormsi Vallavolikogu täpsustas 11.10.2024 määrusega nr 14 [Vormsi valla arengukava tegevuskava aastateks 2024–2029](#) ning kinnitas 15.11.24 määrusega nr 15 [Vormsi valla eelarvestrateegia aastateks 2025–2029](#). Eelarvestrateegia lähtub põhimõttest, et plaanid on konservatiivsed ja jätkusuutlikud. Eelarveprojekt esitati volikogule 29.11.2024 ning 2024. aasta detsembris läbis see volikogus esimese lugemise. Teiseks lugemiseks lisati eelarvesse mõned põhitegevuse muudatused, täiendati sihtfinantseeritavate tulude ja kulude osa ning täpsustati investeerimistegevusi. [Vormsi valla 2025. aasta eelarve](#) võeti vastu vallavolikogu istungil 28.03.2025.

Vormsi valla eelarve kulude ülesehitus on tegevusalapõhine. Eelarve täitmist korraldab vallavalitsus. Vallavalitsus määrab tegevusalapõhiste eelarvete vastutajad, kes koos hallatavate asutuste juhtidega osalevad eelarve täitmisel ja elluviimisel. Pärast eelarveaasta lõppu koostab vallavalitsus majandusaasta aruande, sh eelarve täitmise aruande, mida auditeerib sõltumatu audiitor ning seejärel kinnitab vallavolikogu.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt, mis tähendab, et tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

2025. aasta eelarve **prioriteedid** on **seotud investeerimistegevusega**, eelkõige **spordihoone ehitusega**. Oluliseks peeti töötasude mõõdukat suurendamist erinevates valdkondades, et tagada valla **konkurentsivõime tööandjana**.

PÕHITEGEVUSE TULUD

2025. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulused 1,5 miljonit eurot. See on 78 tuhat eurot ehk 6% rohkem kui 2024. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, saadavatest toetustest tegevuskuludeks, kaupade ja teenuste müügitulust ning muudest tegevustuludest.

- Põhitegevuse tuludest suurima osa, ehk 56%, moodustab **tulumaks**, mille laekumiseks on prognoositud käesoleval aastal kokku 823 tuhat eurot (kasv võrreldes 2024. aastaga +5,5%)¹. Tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate ja pensionäride arv ning nende

¹ sellist tähistust, võrdlemaks 2025. aasta eelarvet 2024. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse dokumendis läbivalt

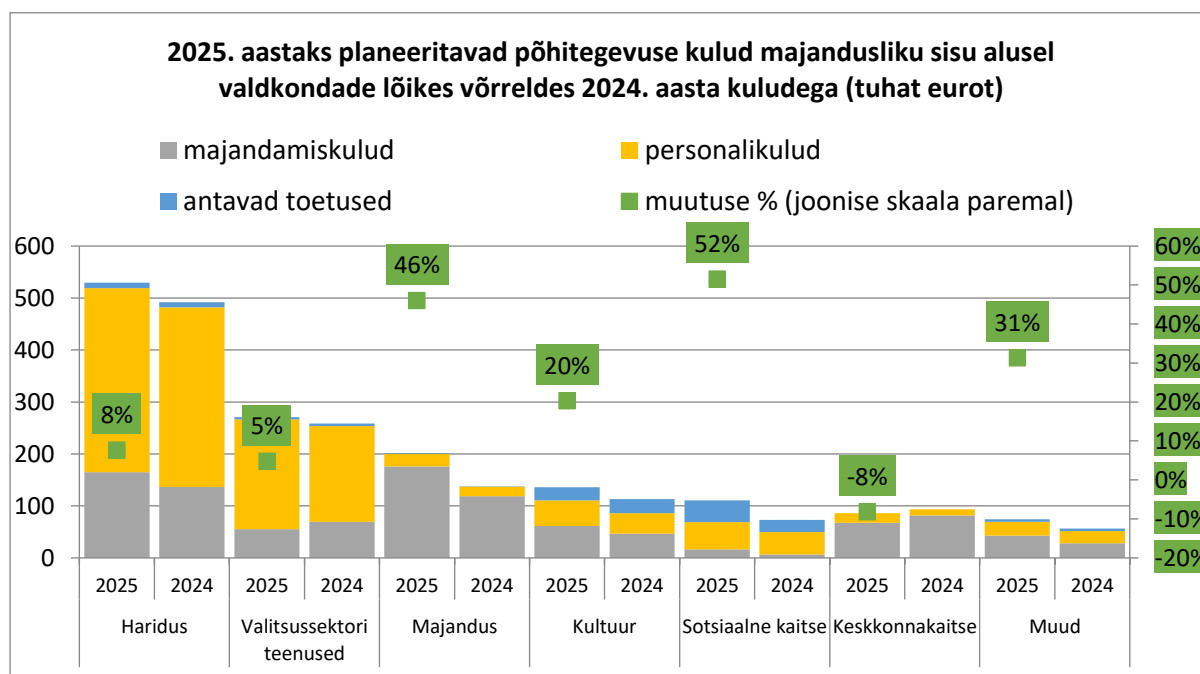
brutosissetulek, samuti riigi kehtestatavad tulumaksu laekumise määrad omavalitsustele. Planeeritav tulumaksu laekumise kasv põhineb üldisel kohaliku omavalituse tulumaksu prognoosil Rahandusministeeriumi 2024. aasta suvises majandusprognoosis, arvestades isikute arvu, isikute väljamaksete kasvu ja tulumaksu määrade muudatusi.

- **Saadavad toetused** moodustavad põhitegevuse tuludest 34%, ulatudes 499 tuhande euroni (+5%). Tasandusfondi maht on 167 tuhat eurot (+19%), toetusfondi maht 276 tuhat eurot (+1%) ning planeeritavate saadavate projektitoetuste maht 55 tuhat eurot (-9%).
- **Kaupade ja teenuste müügist** prognoositakse koguda eelarvesse 6% põhitegevuse tuludest ehk 92 tuhat eurot (-8%). Vähenemine tuleneb tasuliste teenuste konservatiivsemast planeerimisest võrreldes 2024. aastaga, mis aitab hajutada tulumaksu prognoosiga seotud riske.
- **Maamaks** moodustab eelarve tuludest 4% ehk 56 tuhat eurot (+53%). Suurenemine tugineb uutele maamaksumääradele.

PÕHITEGEVUSE KULUD

2025. aasta eelarves on põhitegevuse kuludeks planeeritud 1,4 miljonit eurot. See on 201 tuhat eurot ehk 16% rohkem kui 2024. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse kulud koosnevad antavatest toetustest ning majandamis- ja personalikuludest.

2025. aastaks planeeritud põhitegevuse kuludes on personalikulude osakaal 52%, majandamiskulude osakaal 41% ning antavate toetuste osakaal 6%. Eelarvelisi vahendeid on arvestatud personalikuludeks 735 tuhat eurot (+10%), majandamiskuludeks 585 tuhat eurot (+21%) ja antavateks toetusteks 89 tuhat eurot (+27%).

Põhitegevuse kulud kajastatakse eelarves tegevusalade lõikes ning suurima osakaaluga on hariduse valdkonna kulud, mis katavad 37% planeeritavatest põhitegevuse kuludest. Valitsussektori teenustele on kavandatud 20%, majandusele 14%, kultuurile 10%,

keskkonnakaitsele 6%, sotsiaalse kaitse teenustele 8%, elamu- ja kommunaalmajandusele 3% ning avaliku korra tagamisele 2% põhitegevuse kuludest.

Planeeritavate põhitegevuse kulude seas on **suurim protsentuaalne kasv (+52%) sotsiaalse kaitse valdkonnas**. Antavad toetused suurenevad siin 19 tuhande euro võrra, majandamiskulud 10 tuhande ning personalikulud 9 tuhande euro võrra. Sotsiaalse kaitse toetuste kasvu mõjutab jätkuvalt 2023. aasta suvel jõustunud hooldusreform ning alates 2025. aastast toetusfondist eraldatavad vahendid vaimse tervise toetuseks. Majandamiskulude suurenemist tingivad peamiselt sotsiaaltranspordi soetamisega kaasnevad lisakulud sõiduki ülalpidamiseks. Personalikulude kasvu peamiseks mõjutajaks on palgamäärade tõus.

Suurim põhitegevuse kulude mahuline kasv on kavandatud majanduse valdkonnas, kus kulud suurenevad **64 tuhande euro võrra (+46%)**. Sellest 57 tuhat eurot (+48%) moodustavad majandamiskulud ning 6 tuhat eurot (+31%) personalikulud. Valdonna majanduskulude kasvu suurim mõjutegur on arendusprojektidele planeeritud vahendite kasv – 98 tuhat eurot (+51 tuhat eurot). Personalikulude kasv tuleneb nii koosseisulise kui ka koosseisuvälise personali töötasu tõusust.

Suurim osa põhitegevuse kuludest tehakse hariduse valdkonnas, mille osakaal 2025. aasta eelarves on **37%**. Hariduse põhitegevuse kulud suurenevad 38 tuhande euro võrra (+8%), sealhulgas majanduskulud 28 tuhande (+21%) ja personalikulud 8 tuhande (+2%) euro võrra. Kõikides hariduse valdkonna tegevustes on planeeritud mõõdukat majanduskulude kasvu. Suurimad mahulised muudatused on kavandatud kooli (+14 tuhat eurot) ning huvihariduse (+6 tuhat eurot) vajadusteks. Õpetajate töötasu alammäära muutust 2025. aastal ei kavandata, küll aga on plaanis palgatõusud teistele haridusvaldkonna töötajatele.

Valitsussektori teenuste põhitegevuse kulud suurenevad kokku 12 tuhande euro võrra (+5%). Valdonna personalikulude kasv on 26 tuhat eurot (+14%) ning majanduskulude vähenemine 14 tuhat eurot (-20%). Majanduskulude vähenemine tuleneb osaliselt sellest, et arendustööde vahendid kajastatakse alates käesolevast aastast valitsussektori asemel teistes valdkondades, vastavalt arendusprojekti olemusele (2025. aasta eelarves majanduse, elumajanduse ja hariduse valdkonnas). Personalikulude kasvu mõjutavad nii 2024. aasta keskel tehtud kui ka 2025. aastaks planeeritavad palgamäärade muudatused. Valitsussektori teenuste personali- ja majanduskuludesse on arvestatud ka vahendid 2025. aasta sügisel toimuvate kohaliku omavalitsuse korraliste valimiste läbiviimiseks.

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe ehk **põhitegevuse tulem on** 2025. aasta eelarves planeeritud **45 tuhat eurot**.

INVESTEERIMISTEGEVUS

2025. aasta eelarves on planeeritud investeerimistegevuse kulusid 1,5 miljonit eurot, mis on 984 tuhat eurot rohkem kui 2024. aastal. Investeerimistegevuse kulud koosnevad põhivara soetusest, põhivara soetuseks antavatest toetustest ja laenuintresside kuludest.

Põhivara soetus moodustab 96% investeeringukuludest ehk **1 433 tuhat eurot**.

2025. aastal kavandatud **investeerimisobjektid** on:

- Spordihoone ehitus – 1 109 tuhat eurot (sh toetus 759 tuhat eurot);
- Rälby sadama arendus – 209 tuhat eurot (sh toetus 200 tuhat eurot);
- Sotsiaaltranspordi soetus – 60 tuhat eurot (sh toetus 51 tuhat eurot);
- Teede parendamine – 40 tuhat eurot;
- Jäätmekäitluse inventari soetus – 15 tuhat eurot (sh toetus 5 tuhat eurot).

2025. aasta planeeritavad antavad toetused põhivara soetuseks on:

- 20 tuhat eurot veemajanduse renoveerimiseks;
- 10 tuhat eurot kiriku renoveerimiseks;
- 9 tuhat eurot hajaasustuse programmi toetusteks (sh toetus 4 tuhat eurot).

Laenuintresside tasumiseks on arvestatud 21 tuhat eurot.

2025. aasta eelarves on investeermistegevuse tuludeks planeeritud 1 019 tuhat eurot, mis on 648 tuhat eurot rohkem kui 2024. aastal. Investeermistegevuse tulud saadakse toetustest põhivara soetuseks, finantstuludest ja põhivara müügist.

Põhivara müügitulu 2025. aastaks ei ole planeeritud ning enamiku investeermistegevuse tuludest moodustavad põhivara soetuseks saadavad toetused.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Investeeringute elluviimiseks **plaanitakse võtta 269 tuhat eurot laenu**, mis suurendab valla **netovõlakoormust** (kohustused miinus likviidsed varad) **26%-ni põhitegevuse tuludest** ehk 375 tuhande euron. See jääb alla seadusega lubatud netovõlakoormuse ülempiiri ning võimaldab piisava põhitegevuse tulemiga jätkata investeermistegevust ka järgnevatel aastatel.

Laenude tagasimakseid koos intressikuludega tehakse käesoleval aastal 59 tuhande euro ulatuses.

Likviidsete varade maht väheneb 27 tuhande euro võrra ning aasta lõpuks prognoositakse rahalisi vahendeid 97 tuhande euro ulatuses ehk 7% põhitegevuse tuludest.

Eelarve kujunemisest, arvnäitajatest ja kulude jaotusest valdkondade lõikes saab detailsemalt lugeda [Vormsi valla 2025. aasta eelarvematerjalidest](#).

Koostanud Agle Romulus

Vormsi Vallavalitsuse finantsjuht-raamatupidaja